

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring

Den besværlige ernæringsterapi !!

- madkultur og identitetens betydning for en vellykket ernæringsterapi til indlagte patienter?

Torsdag den 24. januar 2002 kl 18.00- 21.00

Odense Universitetshospital, Emil Aarestrup auditoriet

Program:

Mad på hospitalet

Ruth Nyholm, Bispebjerg Hospital (20 min)

Identitet og madkultur

Jan Krag Jakobsen, fødevaredirektoratet (45 min)

Hvordan forholder personalet sig ?

Edvin Grinderslev, Center for alternativ samfundsanalyse(CASA) (45 min)

Debat (30 min)

Alle er velkomne. Tilmelding ikke nødvendig

Jo, I hørte rigtigt:

- men hvad var det, vi hørte? De 30 mill. kr. fra Sundhedsministeriet var den forrige sundhedsministers hensigt. Om det også er den nye sundhedsministers hensigt, foreligger der ved redaktionens slutning intet nyt om.

Slip slanterne

Girokort vedlagt til dem, der ikke har betalt for 2001. Betaling senest medio Januar, ellers slettes man af medlemslisten. Hvis hospitalet betaler: husk at få regnskabskontoret til at anføre navn - ellers kan vi ikke registrere medlemmet.

Olé - og det var.....

Den 21.- 22. November var der møde i Europarådet i Strasbourg. Formålet var at drøfte en rapport om underernæring på sygehuse i europæiske lande, udarbejdet af repræsentanter fra en lang række lande i en arbejdsgruppe med Lars Ovesen, Fødevaredirektoratet, som formand. Den foreløbige rapport er publiceret: *AM Beck et al. Clin Nutr 2001;20(5):455-460*. I rapporten fokuseres på 5 hovedproblemer:

- Mangel på klart definerede ansvarsområder i forbindelse med at planlægge og udføre ernæringsterapi.

- Mangel på uddannelse i ernæring blandt alle personalegrupper.
- Mangel på patient-indflydelse.
- Mangel på samarbejde mellem de involverede personalegrupper.
- Mangel på engagement fra sygehusledelsernes side.

På mødet blev problemstillingen belyst gennem mange forskellige synsvinkler. Et imponerende initiativ var fra det engelske sundhedsvæsen (NHS), hvor sundhedsvæsenet vil blive moderniseret med en 30% øgning i bevillinger i løbet af 5 år, samtidig med en effektivisering af struktur og samarbejdsformer. Blandt de prioriterede områder er sygehuskosten, hvor der anvendes £40 mio. på forbedringer de næste 4 år:

- round-the-clock availability of food for patients
- installation of new ward 'housekeepers' to ensure the quality
- improved presentation and quantity of food to meet patient needs
- an investigation into the benefits of a new national franchise for hospital meals
- unannounced inspections of hospital food.

Man kan læse mere om planen på

www.nhs.uk/nhsmagazine/archive/feb/thi s15.htm.

Erfaringerne fra Ernæringsenheden på Rigshospitalet blev også præsenteret, som et eksempel på, at ernæringsterapi kan gennemføres i klinisk praksis: blandt 1164 patienter opnåedes vægtvedligeholdelse eller -øgning hos 90% og målet for kostindtag blev opnået hos 95%. Resultaterne er publiceret, sammen med en omtale af andre projekter, der har vist vejen til øget kostindtag blandt patienter i ernæringsmæssig risiko (*Kondrup, Clin Nutr 20(suppl 1): 153-160*). Mange deltagere fremførte, at en central problemstilling var manglen på et generelt accepteret ernærings-screeningsskema, baseret på klinisk evidens. Screeningsskemaet fra Anbefalinger for den danske institutionskost (bilag 5) var inkluderet i rapporten, og dette kunne muligvis blive kernen i en europæisk standard. Simon Allison, Nottingham, konkluderede for mødet, at underernæring forekommer på sygehuse i alle europæiske lande, at en målrettet indsats kan mindske forekomsten af komplikationer og reducere indlæggelsestiden, at hverken læger, sygeplejersker eller administratorer har tilstrækkeligt kendskab til ernærings-

problemer - og at vejen frem er uddannelse, uddannelse + uddannelse. Når den endelige rapport udkommer, vil den udgøre en væsentlig del af grundlaget for et møde mellem europæiske sundhedsministre i Europarådet i 2003.

Interaktiv mad

Forum for Mad til Mange er oprettet på initiativ af Fødevarerdirektoratet, i samarbejde med Sundhedsstyrelsen. Formålet er at styrke den offentlige måltidsservice, bl.a. ved at medvirke i vid-enopbygning og formidling af information, at medvirke til fokusering på aktuelle problemer og muligheder, at identificere og prioritere nye forskningsområder og at rådgive statslige og kommunale myndigheder, relevante forskningsinstitutioner samt private udbydere af produkter og services. Forum har en meget spændende hjemmeside, hvor bl.a. aktuelle projekter kan uploades og med debatforum: www.madtilmange.dk

Refeeding syndrome

Crook et al. 2001; Nutrition 17: 632-637, en oversigtsartikel. Refeeding syndrome opstår ved overvældende tilførsel af næringsstoffer hos en person, der har fastet gennem længere tid. Mekanismen er en glukose-induceret insulin-medieret øget optagelse af fosfat, magnesium og kalium i de væv, der reagerer

særligt hurtigt på øget tilførsel af næringsstoffer, hvorved der udvikles hypofosfatæmi, -magnesiæmi og -kaliæmi. Hertil kommer væske- og syre/baseforstyrrelser. Resultatet kan blive ødemer, acidose, kramper, hjertearrytmi og død. Syndromet ses hyppigst hos patienter med >10% nyligt vægttab, og hos patienter der har været fastende i mere end 1 uge. Det ses både i forbindelse med sondeernæring og parenteral ernæring. Syndromet undgås ved at korrigere væske- og elektrolytforstyrrelser over 12-24 timer før start på ernæringsterapi. Herefter påbegyndes ernæringsterapien med 20 Kcal/kg per dag, og der øges til fuld dosis i løbet af 1 uge.

P.S. Redaktionen udlover en flaske god rødvin til den læser, der kan levere et godt dansk udtryk for refeeding syndrome. Forslag sendes til formanden. Dommerkomitéen udgøres af bestyrelsen.

DSKE i fint selskab

DSKE er blevet optaget i Dansk Medicinsk Selskab. DMS er et moderselskab for 94 videnskabelige selskaber og har til formål at fremme dansk lægevidenskab og varetage en samlet repræsentation af denne. DSKE håber hermed at kunne få lidt tættere forbindelse til lægelige videnskabelige selskaber med relation til ernæring.

Kalender:

Møde i DSKE 19.03.02. Farmakologisk ernæring. Rigshospitalet. Yderligere detaljer i senere nyhedsbrev.

UPS konference 23.05.02 10:00-17:00. Resultater fra projekt Underernæring på Sygehuse. I programmet indgår desuden erfaringer fra ernæringsgruppen i Netværket for forebyggende sygehuse. Rigshospitalet. Yderligere detaljer i senere nyhedsbrev.

Årsmøde i DSKE 24.05.02 10:00-18:00. Gæstetaler: Kenneth Fearon, Edinburgh: Årsager til Kancerkakeksi - og behandling. Rigshospitalet. Yderligere detaljer i senere nyhedsbrev.

9th World Congress on Clinical Nutrition. 24.06.-26.06.02. London. www.wmin.ac.uk

24th ESPEN Congress. 31.08-04.09.02. Glasgow. www.espen.org

Møde i DSKE 24.09.02. Enteral ernæring *versus* parenteral ernæring. Odense. Yderligere detaljer i senere nyhedsbrev.

Møde i DSKE 19.11.02. Ældres ernæring før, under, efter sygehusophold. Århus. Yderligere detaljer i senere nyhedsbrev.

Næste nyhedsbrev:

Medio Januar. Indlæg sendes til formanden.

Skemaer til ernæringsterapi mv. kan downloades fra Magical Desk via DSKE's hjemmeside: <http://homed.inet.tele.dk/dske>

Formand:
Jens Kondrup
Overlæge, dr. med.
Ernæringsenheden-5601
Rigshospitalet
Blegdamsvej 9
2100 København Ø
Tlf.: 35 45 25 59
Fax: 35 45 22 13
kondrup@rh.dk

Næstformand:
Ib Hessov
Overlæge, dr. med.
Kirurgisk afd L
Århus Amtssygehus
Tage Hansensgade 2
8000 Århus C
Tlf.: 89 49 75 03
Fax: 89 49 75 49
ib.hessov@dadlnet.dk

Sekretær:
Henrik Højgaard Rasmussen
Overlæge
Medicinsk afd. M
Ålborg Sygehus Syd
Hobrovej 18-22
9100 Aalborg
Tlf.: 99322511
h.h.r@mail1.stofanet.dk

Kasserer:
Mette Borre
Klinisk diætist
Medicinsk afd V
Århus Kommunehospital
Nørrebrogade 44
8000 Århus C
Tlf.: 89 49 28 15
Fax: 89 49 28 20
akh.grp02s.mb1@aaa.dk

Bestyrelsen i øvrigt:

Overlæge Thomas Almdal, Endokrin afd, KAS Herlev.
thal@herlevhosp.kbh.amt.dk
Overlæge Jan Eriksen, Med afd, Herning Centralsygehus
jeriksen@dadlnet.dk
afdelingslæge Ole Hamberg, KAS Glostrup
hamberg@dadlnet.dk

Sygeplejerske Hanne Kristensen, Sygeplejeskolen Ålborg
hk@sraa.nja.dk
Sygeplejerske Lene Bech, Apopleksiafsnit, KKH Hvidovre.
lene.lillevang.bech@hh.hosp.dk
Klinisk diætist Lisbeth Jensen, RAS Køge.
rklje@ra.dk